

Název programu: Podpora vzdělávacích aktivit národnostních menšin v roce 2018

Evidenční číslo projektu: MSMT – 21430/2017-53

Název projektu: Žijeme na Trojmezí (dále jen „projekt“)

Název materiálu: HOLOKAUST ROMŮ

Vypracovala: Mgr. Pavlína Pyszková

Datum: červen 2018

V Jablunkově

Ověřeno ve výuce datum, místo a třída:

Základní škola Jablunkov, Lesní 190, 13.II.2018, v 9.A

HOLOKAUST ROMŮ

ZPRACOVALA: MGR. PAVLÍNA PYSZKOVÁ

ROMOVÉ - HISTORIE

- O jejich původu existovalo mnoho mylných představ – nejčastěji byli považováni za Egypt'any
- O své historii nezanechali žádné písemné ani jiné prameny
- Předkové Romů pocházeli z Indie
- Jazyk – romština – patří do indoevropské jazykové rodiny

ROMOVÉ – PŘÍCHOD DO EVROPY

- 5. – 10. století odchod z Indie
- 10. – 12. století Balkánský poloostrov
- r. 1416 - první spolehlivé zprávy o příchodu Romů na naše území
- 15. století – přitahovali zájem panovníků a šlechticů, kteří si je zvali na svá sídla a poskytovali jim ochranu

ROMOVÉ VE STŘEDOVĚKU

ZPŮSOB OBŽIVY

- ševcovství
- kovářství
- příštipkářství
- košíkářství
- kotlářství
- korytářství
- hudební a divadelní představení
- obchod s koňmi
- léčitelství a věštění
- pomocné práce

ROMOVÉ NEBO CIKÁNI

- Romové – tak nazývají sami sebe
- Rom znamená v romštině muž
- Romňi je žena
- Cikáni – tak jsou nazýváni ostatními
- Pojmenování vzniklo na území byzantské říše
- Od počátku má hanlivý charakter
- Původně znamená označení sekty, která provozovala čarodějnictví

PRONÁSLEDOVÁNÍ ROMŮ PŘÍČINY

- kočovný způsob života
- odlišný vzhled
- odlišný jazyk
- podezření především ze strany církve na „čarování“
- podezření na příživnictví či pochybné způsoby obživy

Pronásledování Romů patří k temným kapitolám evropské historie.

FORMY PRONÁSLEDOVÁNÍ

- Různá nařízení, která je měla vypudit ze země
- Vypovídání z měst nebo i celých zemí pod nejprísnějšími tresty
- Vyslýchání, mučení, nucení k doznání a následné trestání
- Vykonstruované procesy s „cikány“
- Upalování na hranici za čarodějnictví

HOLOKAUST ROMŮ

15. září 1935 **Norimberské zákony**

- Protektorát Čechy a Morava – zavedení Norimberských zákonů - červen 1939
- **zákon o říšském občanství** - zbavoval říšského občanství každého, kdo nemohl prokázat „árijský“ nebo „druhově podobný“ původ (Židé, Romové)
- **zákon o ochraně německé krve a německé cti**

DALŠÍ OMEZENÍ

- **podzim 1939** – nařízeno trvalé usazení kočujících osob
- **září 1941** – nástup Reinharda Heydricha do Prahy – zesílení rasové perzekuce Romů
- **léto 1942** – výnos o potírání tzv. cikánského zlořádu

 proveden soupis veškeré romské populace - Romové a romští míšenci se museli prokazovat „cikánskou legitimací“

- zvýšený policejní dohled

CIKÁNSKÉ TÁBORY

- rok 1940 - **kárné pracovní tábory** (Lety, Hodonín) – pro muže starší osmnácti let, kteří se vyhýbali práci a nemohli prokázat, že si řádným způsobem zajišťují obživu; Romové tvořili asi jednu pětinu
- srpen 1942 vznikají tzv. **cikánské tábory** – vězněny jsou celé rodiny (děti, nemocní, staří lidé)

CIKÁNSKÉ TÁBORY

SRPEN 1942 - DUBEN 1943

LETY U PÍSKU

- věznění především čeští Romové
- asi 1300 osob
- zemřelo 372 osob
- deportace z Prahy do Auschwitz-Birkenau

HODONÍN U KUNŠTÁTU

- věznění především moravští Romové
- asi 1400 osob
- zemřelo 194 osob
- deportace z Brna do Auschwitz-Birkenau

POMĚRY V CIKÁNSKÝCH TÁBORECH

- stráže a velitel – čeští protektorátní četníci
- kruté zacházení s vězni
- nutnost pracovat 10 hodin denně – muži, ženy i děti
- velmi špatné ubytovací, hygienické i stravovací podmínky
- vysoká úmrtnost vězňů – především děti a staří lidé
- nejčastějšími příčinami všech úmrtí byly zápal plic, katar žaludku a střev, břišní a skrvnitý tyfus

CIKÁNSKÝ TÁBOR V AUSCHWITZ-BIRKENAU

- deportace z Protektorátu Čechy a Morava – 7 transportů
- věznění a vraždění i další Romové z okupovaných území Evropy
- „konečné řešení cikánské otázky“
- neznámý počet Romů zahynul také v koncentračních táborech Buchenwald, Ravensbrück a dalších

SMUTNÁ ČÍSLA

- počet Romů v Protektorátu Čechy a Morava – **6500 osob**
- na svobodě zůstalo asi 300 osob
- v Auschwitz-Birkenau zahynulo více než 2645 vězňů
- zpět do vlasti se vrátilo jen 583 bývalých romských vězňů a vězenkyň
- skutečné číslo o počtech obětí zločinu hromadného vyvražďování pravděpodobně nezjistíme
→ „neznámý“ nebo „zapomenutý“ holocaust

POUŽITÁ LITERATURA

- KALOVÁ, Jitka a Milada ZÁVODSKÁ. *Druhá směna: jak využívat dějiny Romů ve výuce na 2. stupni ZŠ : jak využívat literaturu Romů ve výuce na 2. stupni ZŠ*. Praha: Romea, 2012. ISBN 978-80-904106-1-9.
- KORCOVÁ, Václava. *Dějepis 7: pro základní školy a víceletá gymnázia*. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-558-4.
- KUKLÍK, Jan a Jan KUKLÍK. *Dějepis pro gymnázia a střední školy*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2002. ISBN 80-7235-175-3.
- NEČAS, Ctibor. *Holocaust českých Romů*. Praha: Prostor, 1999. ISBN 80-7260-022-2.
- *Muzeum romské kultury* [online]. Brno: Muzeum romské kultury, 2018 [cit. 2018-06-10]. Dostupné z: <http://www.rommuz.cz/>
- *Moderní dějiny* [online]. Ostrava: Občanské sdružení Pant, c2009-2018 [cit. 2018-06-10]. Dostupné z: <http://www.moderni-dejiny.cz/>